RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 59.227 van 25 april 1996
in de zaak A. 63.157/VII-13.092.

In zake : Geert LUST,
die woonplaats kiest bij
Advocaat A. LUST,
kantoor houdende te SINT-ANDRIES-BRUGGE,
Burggraaf de Nieulantlaan 14

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat J. NIJS,
kantoor houdende te DENDERMONDE,
Noordlaan 81.

tussenkomende partijen :

1. R. VANDEPUTTE,
2. DANNEELS,
wonende te AARSELE,
Ankelaarstraat 6.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Geert LUST op 6 april 1995 ingediend heeft om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van het besluit van 9 februari 1995 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting waarbij zijn beroep tegen het besluit van 25 augustus 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen houdende weigering van de milieuvergunning om te Tielt (Aarsele), Ankelaarstraat 3, een varkenshouderij uit te breiden met 1400 mestvarkens, wordt verworpen;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 4 augustus 1995 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 21 september 1995 en waarop de zaak sine die wordt uitgesteld;

Gelet op de beschikking van 27 december 1995 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 11 januari 1996;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat A. LUST, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat J. NIJS, die verschijnt voor de verwerende partij en voor de eerste tussenkomende partij R. VANDEPUTTE;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 91 van het procedurereglement vereiste advies van de Auditeur-generaal;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat de eerste voorwaarde betreft, dat de verzoekende partij in haar tweede middel o.m. de schending aanvoert van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat zij in dit verband betoogt :

> "Maar voorts stelt de beslissing dan dat, spijts de echtgenoten VANDEPUTTE-DANNEELS geen landbouwbedrijf uitbaten en derhalve in die agrarische zone niet thuishoren maar wel in een woongebied, wegens een beweerd te geringe afstand tussen de nieuw te bouwen stallen en hun woning van 'overdreven geurhinder' zullen te lijden hebben mocht de gevraagde uitbreiding toegestaan worden. Meer zelfs, de beslissing heeft het over 'de nabije woonkern' (sic !!) aan de overzijde van de straat, zonder die 'woonkern' nader te beschrijven. Nochtans bestaat die zgn. 'woonkern' aan de overzijde van de straat alleen uit ... de woning van de voormelde klagers, een na het overlijden van de uitbaters-bewoners tot fermette omgebouwd klein landbouwbedrijf. Voor het overige staan verspreid tussen de landbouwvelden langs de Ankelaarstraat en de Snephoekstraat in een cirkel van zowat 300 m. slechts 6 woningen die door niet-landbouwers worden betrokken.
>
> Door in die feitelijke omstandigheden te gewagen van een 'woonkern aan de overzijde van de straat', die a.h.w. een soort enclave binnen een agrarisch gebied zou uitmaken, miskent de bestreden beslissing het redelijkheidsbeginsel op kennelijke wijze. Het is immers kennelijk onredelijk om in die omstandigheden van een 'woonkern' te gewagen. Zulks houdt eveneens schending in van art. 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen.
>
> ...

3. Door bovendien te gewagen van een ruimtelijke scheiding die ’dermate klein’ is ’dat gesteld moet worden dat de geurhinderdrempel binnen het agrarisch gebied hoger ligt dan binnen een woongebied’ en van een ’overdreven geurhinder’, stelt de Vlaamse regering de Raad van State in de onmogelijkheid de beslissing op haar wettelijkheid te toetsen. De beslissing bevat geen enkel gegeven over wat volgens de verwerende partij een ’aanvaardbare’ of ’niet te kleine’ ruimtelijke scheiding is en/of wat volgens haar een ’niet overdreven’ geurhinder is. Waar volgens de Minister de aanvaardbare grens gelegen is, blijkt uit niets. Wanneer het beslissingsorgaan geen duidelijke grenslijn trekt, kan de Raad van State onmogelijk zijn als grensrechter -marginale toetsing- waarnemen. Een dergelijke gebrekkige beslissing schendt art. 3 van de motiveringswet";

Overwegende dat de verwerende partij hier in haar nota op antwoordt :

"Uit de feitelijke gegevens vervat in het administratief dossier lijkt genoegzaam dat er zich in de nabije omgeving van de inrichting een 11-tal woningen, inclusief deze van VANDEPUTTE-DANNEELS, bevinden. Alleszins bevindt zich één woning aan de overzijde van de straat op circa 75 meter van de op te richten varkensstal.

Het is dan ook niet onredelijk om te gewagen van ’de nabije woonkern’ inclusief de eigendom gelegen aan de overzijde van de straat.

Ook in het agrarisch gebied moet bij de beoordeling van een milieuvegunningsaanvraag voor een varkenshouderij rekening worden gehouden met de graad van hinder (voornamelijk geurhinder) die de geambieerde inrichting zal veroorzaken en mag de ruimtelijke scheiding tussen de inrichting en de woningen als voornaamste maatstaf gehanteerd worden. Door aldus te motiveren schendt het besluit de motiveringsplicht niet, noch artikel 11 van het K.B. van 28.12.1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen.

Bovendien is het bestreden besluit niet onwettig omdat het consideransen bevat die algemene beschouwingen inhouden nu duidelijk blijkt dat deze overweging als een globale algemene samenvatting van het standpunt van de vergunningbeslissende overheid ten aanzien van het milieuhygiënisch hinderaspect dient aanzien te worden en als bovendien, zoals in casu, in de aanhef van het bestreden besluit in concreto aangeduid wordt waarom de hinder, zelfs mits naleving van de op te leggen milieuvoorwaarden, niet tot een aanvaard niveau kan beperkt worden";

Overwegende dat de tussenkomende partijen in hun verzoekschrift tot tussenkomst doen gelden :

"Ook wat de 'woonkern' betreft moeten de 'nodige correcties' in de verklaring van Mr. LUST aangebracht worden. Hij heeft het alleen over de 6 woningen die binnen een straal van zowat 300m door niet-landbouwers worden bewoond. In de start van de procedure werden de eigenaars van woningen binnen een straal van 100m (en geen 300m !) aangeschreven.

En dat zijn precies : R. VANDEPUTTE, A. COGGE (eigenaar van 2 woningen waarvan 1 bewoond door M. VAN PARIJS), F. CLAEYS (oud-landbouwer) en E. VAN PARIJS. En M. VAN PARIJS woont net buiten die straal van 100m. In punt 5 hieronder wordt daar verder op ingegaan.

De Karmstraat (ongeveer parallel met de Ankelaarstraat aan de achterzijde van hoeve LUST), omvat een aaneenschakeling van woningen. Het 1ste huis ligt ook op minder dan 100m (cfr. plan in bijlage). Daar wordt met geen woord over gerept;

Het middel is niet ernstig.

...

3. 'Een ruimtelijke scheiding die dermate klein is ...'. De wetgever voorziet precies dat de eigenaars van panden binnen een straal van 100m moeten worden verwittigd worden (via aangetekend schrijven) om hun eventuele bezwaren kenbaar te kunnen maken. Waarom moeten die eigenaars verwittigd worden als dit geen belang zou hebben ? Trouwens, in het advies van het College van Burgemeester en Schepenen wordt gesteld dat de bezwaren inzake potentiële geur- en lawaaihinder gegrond zijn. Dat overmatige concentratie van dieren geurhinder afgeeft is maar al te duidelijk. Dhr. G. LUST zelf heeft bij ons geklaagd van sterke geurhinder van een nabije kippenloods (die inmiddels op 30/12/92 afgebrand is).

De zogenaamde milieukokers (18 kokers) dienen precies om de werkvoorwaarden 'in' de stal te verbeteren. Dat de buren de uitgestoten lucht aangeboden krijgen vnl. via de zuid- en zuidwesten wind schijnt hem te ontgaan. Een uitstoot tot 10m hoog is precies hoog genoeg om ons eigen groenscherm (wij hebben reeds ruime groenbeplanting door hoogstammige bomen) te kunnen negeren ! En dhr. LUST negeert zelf het voorgeschreven groenscherm (wettelijk vereist cfr. bouwplan) aan te brengen";

Overwegende dat het enige motief tot de bestreden weigering gelegen lijkt te zijn in volgende overwegingen :

"(...) dat evenwel binnen het agrarisch gebied aan de overzijde van de straat woningen zijn gelegen; dat aangenomen moet worden dat de geurhinderdrempel binnen het agrarisch gebied hoger ligt dan binnen een woongebied; dat in dit geval de ruimtelijke scheiding tussen de nieuwe stal en de buurwoningen evenwel dermate klein is dat gesteld moet worden dat de geurhinder zelfs voor agrarisch gebied onaanvaardbaar hoog is; dat gelet op de te beperkte ruimtelijke scheiding tussen de nieuw te bouwen stallen en de nabije woonkern -overzijde straat- de gevraagde uitbreiding aanleiding zal geven tot overdreven geurhinder; dat een identieke vergunningsaanvraag om deze reden reeds werd geweigerd bij ministerieel besluit nr. BMV4427/600 dd. 12.03.1993.

...

Binnen het agrarisch gebied geldt inderdaad een hogere tolerantiedrempel voor geurhinder door veehouderijen, deze tolerantiedrempel wordt evenwel zoals aangetoond in een voorgaande overweging en een voorgaande beslissing overschreden";

Overwegende dat het bestreden besluit niet vermeldt waaruit de "woonkern" waarvan sprake bestaat en op welke afstand van de betrokken inrichting hij zich bevindt; dat het bestaan, in de omgeving van het perceel in kwestie, van een huizengroep de benaming "woonkern" waardig, ook niet blijkt uit de beschikbare gegevens van de zaak; dat het bestreden besluit ook niet specifieert welke woningen het als "buurwoningen" in aanmerking neemt; dat de motivering van de weigering dan ook onvoldoende precies is en derhalve niet als afdoende voorkomt; dat het middel ernstig is;

Overwegende dat, wat de tweede voorwaarde gesteld door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State betreft, verzoeker aanvoert :

"...

2. Om de beschikbare ruimte maximaal te benutten, het gestarte bedrijf te intensifiëren en een redelijk inkomen te verwerven, wenste verzoeker zijn zeugenbedrijf te vervolledigen met een varkenshouderij, en het zodoende om te vormen tot een zgn. gesloten bedrijf. Het lag in zijn bedoeling een grote varkensstal bij te bouwen waarin 1.550 varkens uit eigen

teelt zouden kunnen worden gemest, en waarbij gebruik zou worden gemaakt van de modernste technieken terzake.

Verzoeker bekwam hiertoe niet alleen de vereiste milieuvergunning, maar op 5 maart 1993 werd hem ook de vereiste bouwvergunning uitgereikt ...

4. De weigering van de vergunning door het bestreden besluit heeft evenwel voor gevolg dat de hele planning van verzoeker, zo niet spoedig over het annulatieberoep wordt beschikt, nog verder op de lange baan dreigt te worden geschoven. De schade die verzoeker daardoor dreigt te lijden is nauwelijks nog in te schatten. Niet alleen zal hij gedurende jaren een minder inkomen genieten, doch daarenboven zal de noodzakelijke verdaging van de bouwwerken en van de uitbouw van de vereiste technologie voor het bedrijf, voor zeer aanzienlijke meerkosten zorgen ...

5. Dat de toestand onhoudbaar wordt, blijkt bovendien uit wat volgt.

5.1. Ingevolge de stelselmatige weigering van de nodige milieuvergunning, wordt verzoeker voor de aanhoudende onmogelijkheid gesteld om zijn bedrijf verder uit te breiden en om het om te vormen tot een gesloten bedrijf. Daardoor dreigt hij evenwel in ernstige financiële moeilijkheden te komen, en stevent zijn nog jonge bedrijf op een financiële ramp af.

5.2. Om zijn bedrijf op te starten heeft verzoeker twee leningen aangegaan van respectievelijk 6 miljoen en 1,5 miljoen bf., waarvan jaarlijks in totaal ongeveer 500.000 bf. moet worden afgelost. De huidige omzet van verzoeker is evenwel nauwelijks toereikend om hem toe te laten zich van deze schuldenlast verder te kwijten.

5.2.1. In het aanslagjaar 1993 (inkomsten 1992) had verzoeker een bruto-belastbaar inkomen van 1.116.285 bf. Na aftrek van de kosten, waaronder de leninglast, bleef daarvan nog 262.127 bf. over als enige gezinsinkomen.

5.2.2. In het aanslagjaar 1994 (inkomsten 1993) was de toestand zo mogelijk nog driester. Ingevolge een inzinking van de marktprijs van de varkens, werd het fiscaal forfait van dat jaar per zeug op slechts 600,- bf. vastgesteld, zodat verzoeker een bruto belastbaar inkomen van slechts 558.835,- bf. kon realiseren. Na aftrek van de gewone kosten en lasten bleef hiervan nog 254.307 bf. over. De leninglast werd niet eens in mindering gebracht op de aangifte, vermits verzoeker so wie so reeds onder het belastingvrije minimum bleef, en het in mindering brengen van de leninglast zou impliceren dat verzoeker het jaar dan afsloot met een negatief saldo. Verzoeker heeft dat jaar met een reëel verlies van ca. 250.000,- bf. moeten afsluiten, hetgeen zich in de toekomst nog zal herhalen zo hij geen groter bedrijf

kan uitbouwen, teneinde zodoende te kunnen genieten van het voordeel van het groter aantal.

5.2.3. Ook voor het aanslagjaar 1995 dreigt de situatie niet te verbeteren en zal het bedrijfsinkomen na aftrek van de kosten en lasten erg laag zijn. Als verzoeker op deze wijze verder moet werken, dreigt de terugbetaling van de leningen in het gedrang te komen, wat een niet meer goed te maken hypotheek zou leggen op gans de toekomst van verzoeker en zijn jong gezin.

Dat de bestreden beslissing voor verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel meebrengt, staat dan ook als een paal boven water.

...";

Overwegende dat de verwerende partij hierop in haar nota antwoordt :

"(a) De verzoekende partij stelt dat zij om haar bedrijf op te starten twee leningen heeft aangegaan van respectievelijk 6 miljoen en 1,5 miljoen BF met een jaarlijkse terugbetalingslast van circa 500.000 BF tot gevolg.

Zijn huidige omzet zou hem nauwelijks toelaten deze jaarlijkse schuldenlast te kwijten.

De verwerende partij gaat ervan uit dat deze financiering hoofdzakelijk aangewend werd voor de bouw van de zeugenstal waarvoor aan verzoeker een ARAB-vergunning werd afgeleverd.

Deze financiële last is enkel en alleen het gevolg van de exploitatie van de vergunde zeugenstal en het gebeurlijk nadeel dat hieruit ontstaat kan geenszins in aanmerking genomen worden als zijnde een nadeel voortvloeiend uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het aangevochten besluit. Het is uiteraard het goed recht van verzoeker om te opteren voor de exploitatie van een zeugenstal doch zulks geeft hem nog niet het recht om de als gevolg hiervan ontstane financieringslast en het vrij laag rendement van deze uitbating als beoordelingselementen van het begrip 'ernstige schade' te aanzien.

Het feit dat verzoeker en diens gezin over een relatief laag inkomen beschikken is dus het rechtstreeks gevolg van de keuze die hij gemaakt heeft, te weten de exploitatie van een gemengd landbouwbedrijf met een zeugenstal voor 220 dieren.

(b) De verzoeker is sedert vele jaren tot op heden exploitant van een zeugenbedrijf met 220 dieren. Zijn vergunningsaanvraag tot uitbreiding en vooral tot toevoeging met 1400 mestvarkens werd zowel in eerste aanleg als in graad van beroep geweigerd. Het gevolg hiervan is dat de bestaande vergunde toestand blijft bestaan en dat derhalve de bestreden beslissing slechts een feitelijke toestand behoudt die reeds

lang bestaat. Het uit deze toestand afgeleide nadeel, veroorzaakt door de zware financieringslast en het geringe rendement, is derhalve niet te wijten aan de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de aangevochten beslissing (Raad van State, arrest nr. 45.841 dd. 27.1.1994).

(c) Evenmin kan het nadeel dat voortvloeit uit het tijdsverloop dat een annulatieprocedure in beslag neemt in aanmerking genomen worden nu rechtens vereist is dat dit nadeel uit de tenuitvoerlegging van de beslissing zelf dient voort te vloeien. (Raad van State, arrest nr. 48.620 dd. 13.7.1994 - arrest nr. 46.772 dd. 29.3.1994).

(d) Dat verzoeker een bepaalde planning voor ogen heeft en deze hem door de bestreden weigeringsbeslissing verhinderd wordt doet uiteraard voor hem geen nadeel ontstaan omdat de verwezenlijking van zijn voornemen afhankelijk is van het verkrijgen van een rechtens vereiste vergunning. Verzoeker schijnt blijkbaar uit het oog te verliezen dat de door hem beoogde aktiviteiten in principe verbonden zijn, reden waarom een vergunning noodzakelijk is. Deze vergunningsplicht spruit in casu voort uit decretale en reglementaire bepalingen zodat dit voorgehouden vermeend nadeel niet voortspruit uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing";

Overwegende dat de tussenkomende partijen hier nog aan toevoegen dat de financiële toestand van verzoeker veel rooskleuriger is dan hij voorhoudt;

Overwegende dat verzoeker met zijn betoog op goede gronden aannemelijk maakt dat zonder de gevraagde uitbreiding het voortbestaan van zijn bedrijf in het gedrang komt ; dat het feit dat de financiële lasten die op verzoekers bedrijf wegen alleen het gevolg zouden zijn van de exploitatie van de vergunde zeugenstal aan die vaststelling geen afbreuk doet;

Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen;

Overwegende dat artikel 17, § 4, van de voormelde gecoördineerde wetten het volgende bepaalt :

"(...) Indien de schorsing is bevolen, wordt binnen zes maanden na de uitspraak van het arrest uitspraak gedaan over het verzoekschrift tot nietigverklaring";

dat een zo korte termijn zich niet verdraagt met de gewone termijnen van de rechtspleging; dat deze laatste derhalve dienen te worden ingekort zoals wordt aangegeven in het onderstaande dictum,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 9 februari 1995 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting waarbij het beroep van Geert LUST tegen het besluit van 25 augustus 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen houdende weigering van de milieuvergunning om te Tielt (Aarsele), Ankelaarstraat 3, een varkenshouderij uit te breiden met 1400 mestvarkens, wordt verworpen.

Artikel 2.

De termijn voor het indienen van de memories van antwoord en van wederantwoord wordt beperkt tot dertig dagen.

De termijn voor het indienen van de laatste memories wordt beperkt tot vijftien dagen.

Artikel 3.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het geschorste besluit.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijfentwintig april 1900 zesennegentig, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

de H.	J. VERMEIRE,	kamervoorzitter,
Mevr.	M. VRINTS,	staatsraad,
de H.	R. STEVENS,	staatsraad,
Mevr.	Ch. BAMPS,	toegevoegd griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

Ch. BAMPS. **J. VERMEIRE.**